

Retsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

9. december 2004

Til Retsudvalgets orientering vedlægges kopi af Alzheimerforeningens breve af d.d. til hhv. justitsministeren og socialministeren om beredskabet til at sikre, at svært demente bliver eftersporet og fundet i tide i situationer, hvor de kommer bort fra deres opholdssted uden selv at kunne finde tilbage.

Med venlig hilsen

Aase Stær
Landsformand

Justitsminister
Lene Espersen
Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

9. december 2004

Vedr. politiets retningslinier og procedurer i forbindelse med bortkomne demente borgere

Kære Lene Espersen.

På baggrund af det ulykkelige tilfælde i Farum, hvor en bortkommet dement mand ikke blev fundet i tide, selv om han befandt sig ganske nær plejeboligen, vil Alzheimerforeningen hermed indtrængende opfordre justitsministeren til at indskærpe overfor politiet, at hjælpeløse demente ud fra et ligeværdighedssynspunkt må have samme krav på hjælp til at blive fundet, som alle andre, der ikke er i stand til at tage vare på sig selv.

Alzheimerforeningen vil gerne have oplyst, hvilke retningslinier og procedurer politiet har i tilfælde, hvor demente meldes bortkommet? Og findes der ikke fælles landsdækkende retningslinier, så vil vi stærkt opfordre til, at der udarbejdes sådanne.

Det er i sig selv belastende for mennesker at få en demensdiagnose, og tanken om at kunne komme i en uværdig og farlig situation og ikke blive beskyttet er yderligere skræmmende. Så Alzheimerforeningen vil foreslå, at politiet (helst allerede på politiskolen) bliver undervist om demens, om forløb, adfærd og sociale myndigheders forpligtelser og muligheder.

Det er afgørende for mentalt svækkede borgere og deres nærmeste, at de kan have tillid til, at de offentlige systemer hænger sammen, og at værdien af menneskeliv ikke gradbøjes. I forbindelse med den aktuelle sag har mange givet udtryk for, at de er uforstående og kritiske overfor den alt for sent indsatte hjælp til et hjælpeløst menneske.

Alzheimerforeningen har af og til lokalt undervist politiet om demens, men det har langt fra været alle politiafdelinger, der har været interesserede. Vi vil fremdeles gerne, lokalt og centralt medvirke til, at politiet bliver så velinformeret som muligt om de særlige problemstillinger, der er forbundet med, at antallet demente stiger og dermed kredsen af potentielle brugere af politiets eftersøgningskapacitet.

Alzheimerforeningen står meget gerne til rådighed for en drøftelse af mulighederne for en øget indsats med henblik på sikring af bortkomne demente.

Om ønskeligt står Alzheimerforeningen gerne til rådighed for ministeriet med vores kendskab til demensområdet.

Kopi af brevet er samtidig til orientering sendt til socialminister Eva Kjer Hansen og Folketingets Socialudvalg og Retsudvalg, ligesom foreningens brev af d.d. til socialministeren vedlægges til justitsministerens orientering.

Med venlig hilsen

Aase Stær
Landsformand

Socialminister
Eva Kjer Hansen
Socialministeriet
Holmens kanal 22
1060 København K.

9. december 2004

Fokus på alarm- og pejlesystemer.

Kære Eva Kjer Hansen

På baggrund af det meget tragiske dødsfald i Farum, hvor en svært dement mand var gået bort fra sin plejebolig, vil Alzheimerforeningen opfordre ministeren til at iværksætte en rundspørge til kommunerne om kendskabet til og brugen af alarm- og pejlesystemer i forbindelse med omsorg og pleje af demente med orienteringsvanskeligheder. Formålet er bl.a. at undersøge, om elektroniske muligheder i tilstrækkelig grad er tænkt ind i forbindelse med tilrettelæggelsen af kommunernes plejetilbud.

Det er indtrykket i Alzheimerforeningen, at mange kommuner ikke er opmærksomme på de pr. 1.7.03 indførte lempeligere kriterier for brug af alarm- og plejesystemer, og at kommunerne ikke har tilstrækkeligt kendskab til de elektroniske hjælpemidler, der findes på markedet. Alzheimerforeningen mener, at der er behov for konkrete informationer til kommunerne om de tekniske muligheder, herunder brug af GPS. Vores presseudspil om problemstillingen vedlægges.

Vi har nu aftalt et møde med Hjælpemiddelinstuttet den 17. december 2004, hvor foreningen vil prøve at få større klarhed over, hvad markedet rummer, og hvilke muligheder og begrænsninger de forskellige systemer har.

Elektronikken rummer mange muligheder, som vi dog ikke bør stirre os blinde på. Nogle demente kan opnå større frihed og livskvalitet ved brug af sporingssystemer. I andre situationer står personalet med de svære beslutninger om, på den ene side at respektere selvbestemmelsesretten og på den anden side at varetage den dementes ret til beskyttelse mod egne handlinger, som den pågældende ikke mere forstår konsekvensen af. Og endelig er der mange desorienterede demente, der absolut ikke bør færdes uden ledsagelse. Det grundlæggende princip i Servicelovens § 109 om, at magtanvendelse (her elektronik) "aldrig må erstatte omsorg, pleje og socialpædagogisk bistand", skal der nødigt rokkes ved. Generel overvågning via satellit kan måske nok sikre mod dødsfald, men ikke mod kulde, tilskadecomst, angst og fortvivlelse, som den demente måske oplever indtil pågældende bliver fundet.

Lovændringerne om magtanvendelse fra 1.7.03 skulle nok rumme muligheder for nødvendig beskyttelse af demente. Men både regler og konkrete plejemæssige handlemuligheder behøver synliggørelse, så hjælpeløse demente ikke skal risikere at komme i nedværdigende, skræmmende eller direkte livstruende situationer. Det beder vi ministeren om at sætte fokus på.

Om ønskeligt står Alzheimerforeningen gerne til rådighed for ministeriet med vores kendskab til demensområdet.

Kopi af brevet er samtidig til orientering sendt til justitsminister Lene Espersen og Folketingets Socialudvalg og Retsudvalg, ligesom foreningens brev af d.d. til justitsministeren vedlægges til socialministerens orientering.

Med venlig hilsen

Aase Stær
Landsformand

Kommentar til dagens debat om brugen af alarm- og pejleudstyr i omsorgen af mennesker med demens.

Endnu-en dement er på ulykkelig vis omkommet efter at have været forsvundet fra det plejehjem, hvor han boede. Alzheimerforeningens formand, Aase Stær føler med de pårørende til Cai Stenør, der i weekenden blev fundet død blot 100 m fra det plejehjem, som han har været forsvundet fra i 17 døgn. Aase Stær siger:

"Det er desværre langt fra første gang, vi oplever at personer med demens forsvinder på denne måde, og det aktuelle tilfælde understreger vigtigheden af, at kommunerne får taget stilling til, hvilke indgreb der giver optimal omsorg og tryghed for demente".

Kommuner udnytter ikke alarm- og pejleudstyr

Aase Stær rejser tvivl om, hvorvidt landets kommuner reelt bruger de elektroniske hjælpemidler som i visse tilfælde er dem, der bedst kan sikre demente med orienteringsproblemer.

I foreningen har man kun kendskab til, at Århus og Odense har iværksat en systematisk anvendelse af de alarm- og pejlesystemer, som giver den demente langt større frihed end de tidligere ulovligt anvendte dørlåse. Alzheimerforeningen går ind for at alle til rådighed stående midler tages i brug for at give størst mulig sikkerhed for den demente og tryghed hos de pårørende.

"Alarm- og pejlesystemer skal anvendes i samspil med alle andre lovlige midler, men det er naturligvis væsentligt, at man overholder lovgivningens krav om, at alle socialpædagogiske metoder skal være afprøvet. Elektronik kan og må aldrig må erstatte den menneskelige omsorg og indsats. Mennesker med demens skal have en nuanceret, fleksibel og individuelt tilpasset pleje", siger Aase Stær.

Mogens Høeg fra Hjælpeinstituttet i Århus er teknisk ekspert i alarm- og sikringssystemer, og han forstår godt Aase Stær's bekymring.

"Med mit kendskab er jeg er usikker på, om kommunerne overhovedet ved nok om de forskellige elektroniske muligheder, der findes på området. Og jeg kan være bange for, at denne uvidenhed forhindrer dem i at træffe de mest hensigtsmæssige beslutninger, når det gælder de dementes sikkerhed", siger Mogens Høeg.

Alzheimerforeningen er i gang med at undersøge problemet nærmere og har taget kontakt til Hjælpeinstituttet for at finde frem til, hvad der kan øge kommunernes kendskab til at de elektroniske hjælpemidler.

Yderligere information hos Alzheimerforeningens pressekontakt: Gitte Bisse Bertelsen, journalist (dj) tlf. 40403045 mail: gitte@adventure.dk

Kildeinfo:

Aase Stær, formand for Alzheimerforeningen www.alzheimer.dk
tlf. 59189377/40150488. E-mail: aase.staer@get2net.dk

Ellen Thuesen, fmd. for Alzheimerforeningens retsudvalg og medlem af Etisk Råd
tlf. 44971641 – e-mail: e.b.thuesen@get2net.dk

Mogens Høeg, teknisk konsulent Hjælpeinstituttet www.hmi.dk
tlf. mhg@hmi.dk tlf. 87412436.

Kendskab til demens udbredt – men omsorgen for demente halter stadig

Vellykket informationskampagne om demens – www.Demens2004.dk

Befolkningens interesse for at få viden om demens har været overvældende på de mange stormøder, der har været holdt landet over i denne måned. I alt er tusinder af tilhørere dukket op for at høre om, hvordan man forholder sig til demenssymptomer. Alzheimerforeningen har tydeligt mærket opmærksomheden ved et øget antal henvendelser på telefonrådgivningen, Demenslinien, som er åben for alle (tlf. 39622919). Alzheimerforeningen er rigtig godt tilfreds med informationskampagnens resultater men må samtidig konstatere, at der stadig er problemer med omsorgen for mennesker med demens.

To personer med demens forsvundet

Indenfor en uge er to personer med svær demens forsvundet fra henholdsvis et hospital og et plejehjem. Personen der forsvandt fra hospitalet er heldigvis fundet i god behold, men den anden person eftersøges fortsat - nu på niende døgn. Alzheimerforeningens formand, Aase Stær føler med de pårørende og siger:

"Det er desværre langt fra første gang, vi oplever at mennesker med demens forsvinder på denne måde, og de to ulykkelige tilfælde i denne uge understreger vigtigheden af at styrke omsorgen for de demente".

Kommuner udnytter ikke alarm- og pejleudstyr

Aase Stær rejser tvivl om, hvorvidt landets kommuner reelt bruger muligheden for at udstyre demente, der har orienteringsproblemer, med elektroniske alarm- og pejleudstyr - udstyr som kan forhindre dem i at blive væk.

I foreningen har man kun kendskab til, at kommunerne Århus og Odense har iværksat en systematisk anvendelse af de elektroniske hjælpemidler. Mogens Høeg fra Hjælpemiddelinstittet i Århus er teknisk ekspert i alarm- og sikringssystemer til brug for mennesker, og han forstår godt Aase Stær's bekymring.

"Jeg er usikker på, om kommunerne overhovedet ved nok om de forskellige elektroniske muligheder, der findes på området. Og jeg kan være bange for, at denne uvidenhed forhindrer dem i at træffe de mest hensigtsmæssige beslutninger, når det gælder de dementes sikkerhed", siger Mogens Høeg.

Alzheimerforeningen vil nu undersøge problemet nærmere og har taget kontakt til Hjælpemiddelinstittet for at finde frem til, hvad der kan få kommunerne til at bruge de elektroniske hjælpemidler, som kan forhindre, at ulykker sker.

Yderligere information hos Alzheimerforeningens pressekontakt: Gitte Bisse Bertelsen, journalist (dj) tlf. 40403045 mail: gitte@adventure.dk

Kildeinfo:

Aase Stær, formand for Alzheimerforeningen www.alzheimer.dk
tlf. 59189377 e-mail: aase.staer@get2net.dk

Ellen Thuesen, fmd. for Alzheimerforeningens retsudvalg og medlem af Etisk Råd tlf. 44971641 – e-mail: e.b.thuesen@get2net.dk

Mogens Høeg, teknisk konsulent Hjælpemiddelinstittet www.hmi.dk
tlf. mhg@hmi.dk tlf. 87412436.